

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym-Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agata Adamczewska (spr.)

Protokolant: st. prot. sąd. Joanna Kurkowiak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Marzanny Woltmann-Frankowskiej

po rozpoznaniu w dniu 24 sierpnia 2015 r.

sprawy **A. D.** oskarżonej o popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Rejonowego w Śremie

z dnia 13 marca 2015 roku, sygn. akt. II K 61/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że w opisie czynu przypisanego oskarżonej w punkcie 1 określa, że niekorzystne rozporządzenie mieniem dotyczyło towarów i opakowań o łącznej wartości 20.225,93 zł, a także opis ten uzupełnia o dwie faktury VAT: nr (...)
2. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Łukasza Biernackiego kwotę 516,60 złotych brutto tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej oskarżonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym
4. zwalnia oskarżoną od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, w tym nie wymierza jej opłaty za drugą instancję.

Agata Adamczewska

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 marca 2015r. Sąd Rejonowy w Śremie uznał oskarżoną A. D. za winną występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za co wymierzył oskarżonej karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 2 lat próby oraz karę 40 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 20 złotych. (k. 158 akt)

Apelację od powyższego wyroku złożył obrońca oskarżonej, zaskarżając rozstrzygnięcie w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania, ewentualnie o jego zmianę i uniewinnienie A. D. od stawianych jej zarzutów (k. 176-179 akt).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonej co do zasady okazała się niezasadna, aczkolwiek konieczna o tyle, że skutkowałą zmianą opisu czynu przypisanego oskarżonej.

Na wstępie stwierdzić trzeba, że w ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji w sposób właściwy, a w związku z tym wnikliwy i skrupulatny przeprowadził postępowanie dowodowe i wszechstronnie rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał zarówno sprawstwo jak i winę oskarżonej. Ocena materiału dowodowego przez Sąd Rejonowy dokonana została z uwzględnieniem reguł sformułowanych w przepisach art. 5 i 7 k.p.k., jest oceną wszechstronną i bezstronną, nie narusza granic oceny swobodnej, jest zgodna z zasadami wiedzy i doświadczeniem życiowym oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych. Swoje stanowisko Sąd I instancji w sposób szczegółowy i przekonywujący umotywował w pisemnym uzasadnieniu. Uzasadnienie to jako pełne, jasne i logiczne, odpowiada wymogom z art. 424 k.p.k., umożliwiając kontrolę odwoławczą zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Obrońca oskarżonej zarzucił Sądowi Rejonowemu, iż kwalifikując czyn A. D., której prokurator postawił zarzut przywłaszczenia pieniędzy, jako występki z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., wyszedł poza ramy aktu oskarżenia. Konsekwencją tego było, zdaniem skarżącego, wydanie wyroku skazującego mimo braku skargi uprawnionego oskarżyciela, co skutkować winno umorzeniem, na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k., postępowania karnego.

Zdaniem Sąd odwoławczego w niniejszej sprawie absolutnie nie doszło do sytuacji opisanej w apelacji obrońcy. Zdarzeniem historycznym, stanowiącym przedmiot postępowania przygotowawczego, a następnie procesu, było pobranie przez oskarżoną w okresie od dnia 28.04.2012r. do dnia 12.06.2012r. z K.R.O.K.U.S. sp. z o.o. towaru w postaci napojów alkoholowych oraz opakowań zwrotnych wartości łącznej 20.225,93 zł i nie uiszczenie za nie zapłaty. Oskarżyciel, dopatrując się przestępstwa w zachowaniu A. D., polegającym na zatrzymaniu nieopłaconego towaru i opakowań, zakwalifikował je jako czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. Dokonując w ramach zakreślonych przez akt oskarżenia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy słusznie uznał, że zachowanie oskarżonej sprowadzało się nie do przestępstwa przywłaszczenia, a oszustwa. Wiązało się to ze zmianą opisu czynu przypisanego A. D. celem uwypuklenia wypełnienia przez nią znamion występkę z art. 286 § 1 k.k. Dokonana przez Sąd I instancji zmiana nie dotyczy jednak kwestii wykraczających poza zdarzenie historyczne zakreślone w uzasadnieniu aktu oskarżenia. Odmienne niż prokurator Sąd ocenił wyłącznie stronę przedmiotową przestępstwa, a więc zamiar przyświecający A. D. w chwili zawierania transakcji z pokrzywdzoną i kwestię własności towaru i opakowań po dokonanej przez K.R.O.K.U.S. sp. z o.o. sprzedaży. Jako nie związany kwalifikacją prawną przyjętą przez oskarżyciela, Sąd I instancji miał prawo tak postąpić nie narażając się na zarzut naruszenia art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.

Stwierdzić w tym miejscu należy, że w opisie czynu przypisanego oskarżonej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku znalazło się niefortunne sformułowanie, iż mieniem, stanowiącym przedmiot niekorzystnego rozporządzenia były pieniądze. Całość postępowania w niniejszej sprawie, a przede wszystkim lektura pisemnego uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia prowadzi do jednoznacznego wniosku, że mienie to stanowiły w sposób oczywisty towary i opakowania o łącznej wartości 20.225,93 zł, nie zaś pieniądze w tej kwocie. Dostrzeżenie tego przez obrońcę i podniesienie w środku odwoławczym stało się podstawą do dokonania przez Sąd II instancji korekty opisu czynu poczynionego przez Sąd Rejonowy. Rację ma również skarżący, iż suma należności wynikających z przywołanych przez Sąd I instancji w opisie przestępstwa faktur nie zgadza się z ustaleniem, iż szkoda wyniosła 20.225,93 zł. Dokonana przez Sąd Rejonowy w pisemnym uzasadnieniu wyroku analiza wszystkich 10 faktur obrazujących „współpracę” oskarżonej z pokrzywdzoną spółką pozwala na przyjęcie, iż brak w opisie przestępstwa faktur o numerach: (...) był wynikiem przeoczenia, nie zaś celowego działania. Tym samym, dokonując zmiany zaskarżonego wyroku w punkcie 1, Sąd Okręgowy uzupełnił opis czynu przypisanego A. D. o te dwie brakujące faktury. Zważyć należy przy tym, że nie doprowadziło to do zmiany wartości szkody wyrządzonej pokrzywdzonej spółce.

W tym miejscu przywołać należy stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 21.08.2012r. (III KK 217/12), zgodnie z którym „nie stanowi wyjścia poza granice oskarżenia i związane z tym naruszenie zasady skargowości dokonanie w toku przewodu sądowego odmiennych niż przyjęte w zarzucie ustaleń faktycznych co do tego samego zdarzenia np. w zakresie daty, czy okresu popełnienia czynu, miejsca jego popełnienia, ilości i wartości przedmiotu przestępstwa, zachowania poszczególnych sprawców. W wypadku poczynienia innych ustaleń co do czasu i miejsca popełnienia czynu, dla zachowania tej tożsamości niezbędne jest wyłącznie wykazanie niezmienności

podmiotu czynu, przedmiotu ochrony, a także tożsamość osoby pokrzywdzonej.” W świetle powyższego ani zmiana opisu przestępstwa dokonana przez Sąd Rejonowy, ani jej uzupełnienie w toku kontroli odwoławczej, jak też zmiana kwalifikacji prawnej przestępstwa, nie narusza zasady skargowości poprzez niedopuszczalne wyjście poza granice oskarżenia.

Odnosząc się do sformułowanego we wniesionej apelacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych sprowadzającego się do bezpodstawnego, zdaniem skarżącego, przyjęcia, że oskarżona miała zamiar oszukać kontrahenta, stwierdzić w pierwszej kolejności należy, że zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego, nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Błędne ustalenia faktyczne mogą zatem powstać w dwóch sytuacjach, a mianowicie: gdy sąd orzekający dokonał nieprawidłowej oceny zgromadzonych dowodów albo co prawda gdy poprawnie oceniono materiał dowodowy (co do wiarygodności poszczególnych dowodów), lecz na skutek wadliwego rozumowania wyciągnięto błędne wnioski. W przedmiotowej sprawie żaden z tych przypadków nie miał miejsca, a apelacja zawiera wyłącznie gołosłowną i całkowicie subiektywną polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego. Podkreślenia wymaga, że dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w sposób odmienny od oczekiwań stron procesowych nie stanowi naruszenia przepisów art. 7 k.p.k. i art. 4 k.p.k. Znaczne pogorszenie sytuacji finansowej oskarżonej pod koniec marca 2012r., a więc tuż przed stanowiącymi przedmiot niniejszej sprawy transakcjami z pokrzywdzoną, czego oskarżona miała pełną świadomość, wiedziała bowiem o swoich zadłużeniach w wobec innych kontrahentów, zaległościach w ZUS, Urzędzie Skarbowym, winno wzbudzić w A. D. refleksję co do możliwości uiszczenia zapłaty za pobrany w firmie K.R.O.K.U.S. sp. z o.o. towar. Mając na względzie fakt, iż A. D. działalność gospodarczą prowadziła już od wielu lat, znała zasady rządzące rynkiem, uznać należało, że była ona świadoma faktu możliwości niepowodzenia planowanych inwestycji, a co za tym idzie tego, że nie będzie miała środków finansowych na spłatę zadłużenia u pokrzywdzonej. W tych okolicznościach jej działanie polegające na zawieraniu kolejnych transakcji handlowych z pokrzywdzoną uznać trzeba za podejmowane z zamiarem ewentualnym nieuiszczenia zapłaty za pobrany towar. Oskarżona działała przy tym z zamiarem bezpośrednim wprowadzenia kontrahenta w błąd co do przyświecającego jej zamiaru (ewentualnego) uiszczenia zapłaty za zakupiony towar i realnych możliwości dokonania tejże zapłaty. Okoliczności te należycie rozważyć i ocenił Sąd Rejonowy, w związku z czym wszelkie wywody apelującego w tym zakresie potraktować należało za nieuprawnioną polemikę z owymi słusznymi ustaleniami.

Truizmem jest twierdzenie, iż na skutek zachowania oskarżonej, która zresztą do dnia dzisiejszego nie wyrównała wyrządzonej szkody, rozporządzenie przez pokrzywdzoną mieniem w postaci napojów alkoholowych i opakowań do nich było dla spółki niekorzystne. Przeciwnie dywagacje skarżącego w tym zakresie nie zasługiwały na uwzględnienie.

Nie ma racji obrońca oskarżonej, iż Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie w zakresie stanu faktycznego sprawy przyjął, że A. D. i spółkę K.R.O.K.U.S. łączył tego rodzaju umowy stosunek prawny, iż własność napojów i opakowań przechodzić miała na oskarżoną dopiero po uiszczeniu zapłaty na rzecz pokrzywdzonej. Stwierdzić należy, że na karcie 1 pisemnego uzasadnienia wyroku Sąd Rejonowy zawarł stwierdzenie, że to strony ustaliły, iż do czasu zapłaty przekazywany towar stanowi własność sprzedawcy. Tym samym twierdzenie, że Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie przyjął, iż strony łączył specyficznego rodzaju stosunek prawny jest całkowicie nieuprawnione. Sąd Rejonowy przyjął bowiem jedynie jakie ustalenia w zakresie charakteru łączącego je stosunku prawnego poczyniły strony transakcji.

Reasumując stwierdzić trzeba, że krytyka odwoławcza, aby była skuteczna, winna wykazać błędy w stosowaniu prawa bądź rozumowaniu Sądu I instancji. Apelacja obrońcy oskarżonej tego nie czyni, w związku z czym jej końcowe wnioski nie mogły zostać uwzględnione.

Zgodnie z brzmieniem art. 447 § 1 k.p.k., w przypadku zaskarżenia wyroku Sądu I instancji w całości, kontrola odwoławcza obejmuje również orzeczenie o karze. Odnosząc się do wymiaru kary orzeczonej wobec oskarżonej A. D. przez Sąd I instancji, stwierdzić należy, iż jest ona słuszna i wyważona. Sąd Rejonowy prawidłowo w niniejszej sprawie uwzględnił całokształt okoliczności rzutujących na wymiar kary, uznając, iż kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, wymierzona A. D. spełni wymogi stawiane karze sprawiedliwej. Wysokość orzeczonej

grzywny uwzględnia możliwości zarobkowe oskarżonej, a równocześnie stanowi oczekiwaną dolegliwość dla sprawcy, który w sposób również ekonomiczny winien poczuć naganność swojego postępowania.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego rażąca niewspółmierność wymierzonej oskarżonemu kary w rozumieniu art. 438 pkt 4 k.p.k. zachodzi wtedy, gdy suma zastosowanych kar i środków karnych orzeczonych za przypisane oskarżonemu przestępstwo nie uwzględnia należycie stopnia społecznego niebezpieczeństwa tego czynu (obecne określenie ustawowe odnosi się do szkodliwości społecznej czynu sprawcy) oraz nie realizuje w wystarczającej mierze celów kary w zakresie społecznego jej oddziaływania oraz celów zapobiegawczych i wychowawczych, jakie ma osiągnąć w stosunku do skazanego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 05 lutego 1980 r., III KR 9/80, OSNPG 1980, z.11, poz. 139). Rażąca niewspółmierność kary może zajść tylko wówczas, gdy na podstawie ujawnionych okoliczności można by przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną w I instancji, a karą, która byłaby prawidłowa w świetle dyrektyw art. 53 k.k. i art. 54 k.k. Sąd odwoławczy uznał, że sytuacja taka w niniejszej sprawie nie zachodzi.

W tym miejscu, niejako na marginesie wskazać trzeba, że w związku z nowelizacją Kodeksu karnego, która weszła w życie w dniu 1 lipca 2015r., w sprawach takich jak analizowana, Sąd, na podstawie art. 4 § 1 k.k. winien rozważyć, które przepisy, czy aktualnie obowiązujące, czy też obowiązujące uprzednio, są korzystniejsze dla sprawcy przestępstwa. W niniejszej sprawie należało przyjąć, iż przepisy obowiązujące w czasie popełnienia przypisanego oskarżonej przestępstwa nie były dla niej korzystniejsze, w związku z czym podkreślić należy, że przywołane w rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego przepisy prawne to te, w brzmieniu aktualnym.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym orzeczono na podstawie § 2 ust. 1, 2 i 3 oraz § 14 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, zasądając na rzecz adwokata Łukasza Biernackiego kwotę 516,60 zł brutto.

W pkt 4 wyroku Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. i zwolnił oskarżoną w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze. U podstaw takiej decyzji legły przesłanki, które nakazywały Sądowi Rejonowemu przyznanie A. D., na podstawie art. 78 § 1 k.p.k. w brzmieniu na dzień 30.06.2015r., obrońcy z urzędu.

Agata Adamczewska